

## ЛОФОСИФОНІЯ ПОВЗУЧА

*Lophosiphonia reptabunda* (Suhr.) Kylin

Родина Родомелієві — Rhodomelaceae.

**Природоохоронний статус виду**  
Рідкісний.

### Наукове значення

Вразливий вид, важливий для вивчення питань ареалогії та альгосозології.

### Ареал виду та його поширення в Україні

Характеризується чорноморсько–середземноморським та індо–пацифіко–атлантичним ареалом, трапляється вздовж чорноморських берегів Росії, Грузії, України, в Середземному морі, Атлантичному океані — узбережжя Європи (Франція), Індійському (Індонезія, Кенія, Сейшельські о–ви, Шрі–Ланка) та Тихому (В'єтнам, США, Канада) океанах. Відома незначна кількість популяцій в Чорному морі. Адм. регіони: Од, Кр.

### Чисельність та структура популяцій

Популяції локальні, невеликі. Чорне море: Філофорне поле Зернова, Каркінітська та Севастопольська затоки, Тарханкут–Севастопольський та Керченський регіони,



Пд. берег Криму, ПЗ «Мис Март'яян». Спостерігається тенденція до скорочення чисельності.

### Причини зміни чисельності

Антропогенне навантаження (евтрофування).

### Умови місцезростання

На скелях та камінні, на невеликій глибині у морській воді.

### Загальна біоморфологічна характеристика

Дерники до 2 см заввишки, темно–червоні. Слань ниткоподібна, із сланкою основою з ризоїдами та багаточисельними вертикальними припіднятими пагонами з простими (до-

вгими чи короткими) нерідко односторонньо розміщеними гілочками. Довжина членків майже дорівнює ширині. Осьова вісь однорядночлениста нитка, оточена 10–18 периферичними сифонами, без корового шару. Тетраспорангії формуються в верхній частині вертикальних пагонів по 1 в кожному членку.

### Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Охороняється в ПЗ «Мис Март'яян» та ботанічному заказнику «Філофорне поле Зернова». Необхідне створення альгорезерватів у межах акваторій, де розвивається вид.

### Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

### Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

### Основні джерела інформації

Зинова, 1967; Калугина–Гутник, 1975; Маслов, Соколовский, 2004; Algae of Ukraine..., 2006.

Автори: І.І. Маслов, П.М. Царенко  
Малюнок: Т.М. Немеровська



## ПТЕРОСИФОНІЯ ПІРЧАСТА

*Pterosiphonia pennata* (C. Agardh) Sauv.



Родина Родомелієві — Rhodomelaceae.

**Природоохоронний статус виду**  
Рідкісний.

### Наукове значення

Вразливий вид, важливий для вивчення питань ареалогії та альгосозології.

### Ареал виду та його поширення в Україні

Характеризується чорноморсько–середземноморським та індо–атлантичним ареалом, трапляється вздовж чорноморського Пд. узбережжя Криму, в Середземному морі, Атлантичному (пд. узбережжя Європи) та Індійському океанах (Бангладеш). Нижньо-бореальний вид. Відома обмежена кількість популяцій. Адм. регіон: Кр.



### Чисельність та структура популяцій

Популяції локальні, невеликі. Чорне море: Пд. берег Криму, заповідник «Мис Мартьян». Спостерігається тенденція до скорочення чисельності.

### Причини зміни чисельності

Антропогенне навантаження (евтрофування).

### Умови місцезростання

На скелях, у морській воді.

### Загальна біоморфологічна характеристика

Кущики невеликі зі сланкою розгалуженою основою, одноклітинними ризоїдами і присосками на кінцях та вертикальними пагонами. Слань 2–3 см заввишки, здавлено–

циліндрична, пагони з невеликою кількістю почергово розміщених основних довгих лінійних гілок, а центральна вісь і гілки густо вкриті короткими почергово пірчасто розміщеними майже циліндричними гілочками. Периферичних сифонів 8–9, висота члеників відповідає ширині або в 1,5 раза більша. Коровий шар відсутній. Тетраспорангії розміщуються в коротких гілочках.

### Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Охороняється у ПЗ «Мис Мартьян». Необхідне формування альгорезерватів у межах акваторій, де розвивається вид.

### Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

### Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

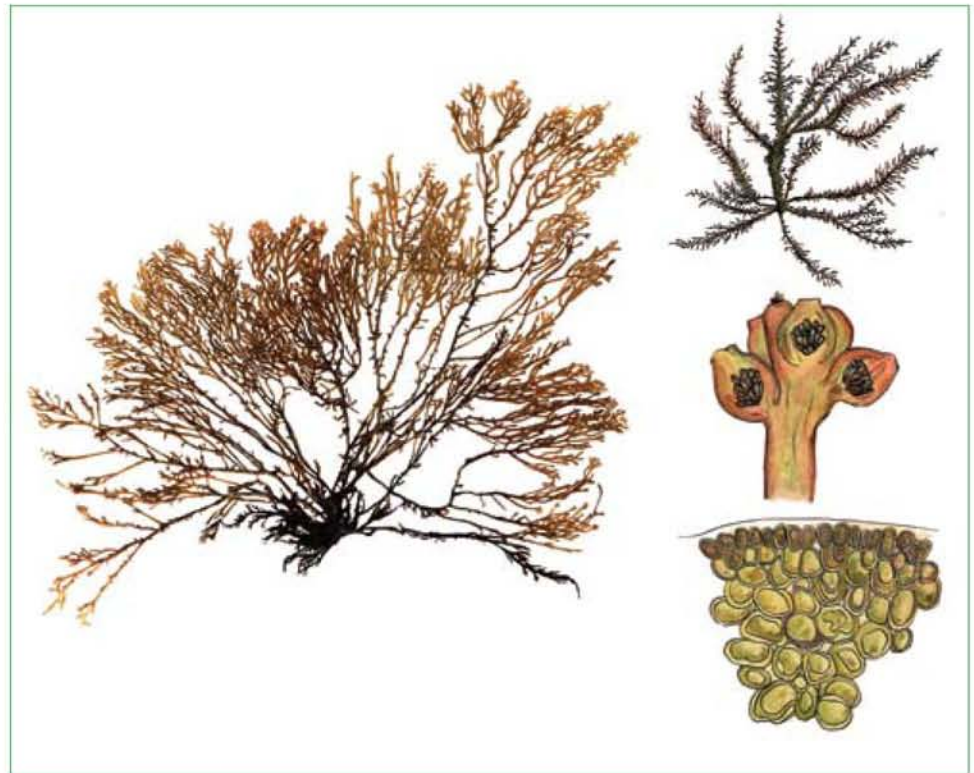
### Основні джерела інформації

Зинова, 1967; Калугина–Гутник, 1975; Маслов и др., 1998; Algae of Ukraine..., 2006.

Автори: І.І.Маслов, П.М. Царенко  
Малюнок: Т.М. Немеровська

## ЛОРАНСІЯ ЧАШОПОДІБНА

*Laurencia coronopus* J. Agardh



Родина Родомелієві — Rhodomelaceae.

**Природоохоронний статус виду**  
Рідкісний.

### Наукове значення

Вразливий вид, важливий для вивчення питань ареалогії та альгосозології.

### Ареал виду та його поширення в Україні

Характеризується середземноморським ареалом, трапляється вздовж чорноморських берегів Болгарії, Грузії, Росії, Румунії, України, Туреччини, в Середземному морі. Відома незначна кількість популяцій в Чорному морі. Адм. регіони: Од, Кр.

### Чисельність та структура популяцій

Популяції локальні, невеликі. Чорне море: прибережно-аквально комплекс поблизу мису Ай-Тодор; Каркінітська, Планерська та Севастопольська затоки, Одеський, Керчинський та Тарханкут-Севастопольський

регіони, Пд. берег Криму. Спостерігається тенденція до скорочення чисельності.

### Причини зміни чисельності

Антропогенне навантаження (евтрофування).

### Умови місцезростання

На камінні та водоростях в псевдоліторалі та субліторалі.

### Загальна біоморфологічна характеристика

Слань 5–15 см заввишки та до 1,5 мм завтовшки, циліндрична, трохи звужена доверху та стиснута, безладно розгалужена в одній площині. Головна вісь та гілки в центральній частині слані рясно вкриті короткими циліндричними чи булавоподібними

гілочками (проліфікаціями). Клітини корового шару крупні видовжені до квадратних чи майже округлих, клітини проміжного та центрального шару з великою кількістю лентикулярних потовщень. Тетраспорангії розвиваються в потовщених верхівках коротких гілочок.

### Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Охороняється у ПЗ Кримському та «Мис Мартьян», прибережно-аквальному комплексі поблизу мису Ай-Тодор. Необхідне формування альгорезерватів у межах акваторій, де розвивається вид.

### Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

### Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

### Основні джерела інформації

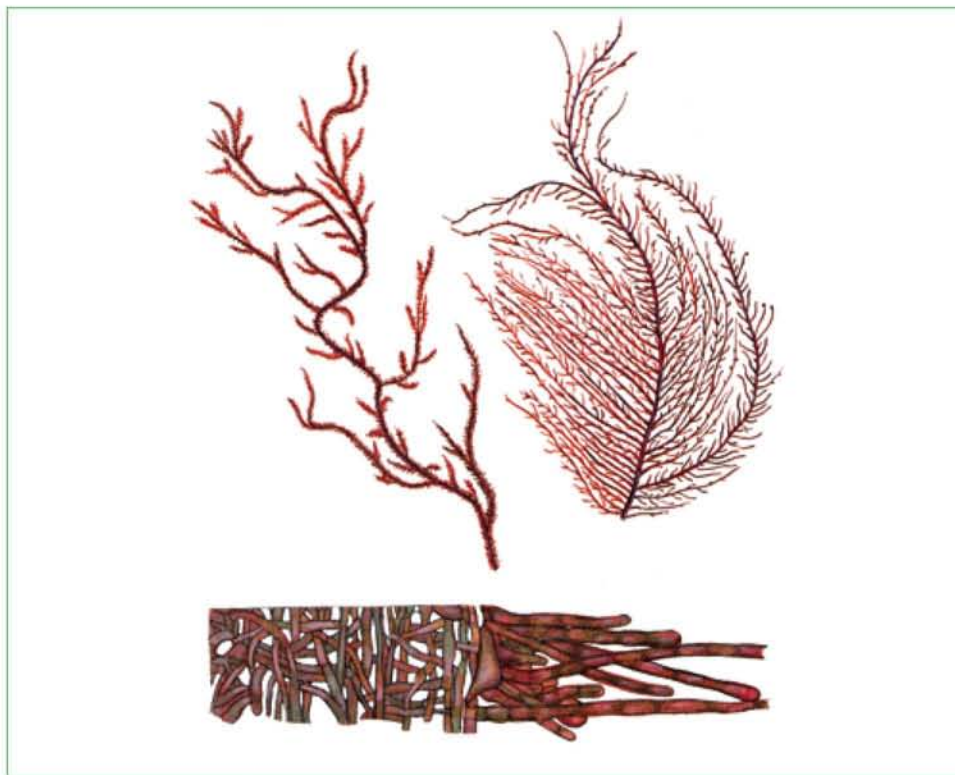
Зинова, 1967; Калугина-Гутник, 1975; Маслов и др., 1998; Маслов, 2001; Евстигнеева, 2001; Algae of Ukraine..., 2006.

Автори: П.М. Царенко, І.І. Маслов  
Фото: І.І. Маслов, П.М. Царенко  
Малюнок: Т.М. Немеровська



## ТОРЕЯ НАЙРОЗГАЛУЖЕНІША

*Thorea ramosissima* Bory



Родина Торееві — Thoreaceae.

**Природоохоронний статус виду**  
Рідкісний.

### Наукове значення

Один з небагатьох видів червоних водоростей прісних водойм, з ареалом, що скорочується, важливий для вивчення питань ареалогії та альгосозології.

### Ареал виду та його поширення в Україні

Євразійський (Центральна, Сх. та Зх. Європа, Мала Азія) та пн.-американський ареал. Диз'юнктивно на території України. Адм. регіони: Рв, Кв, Вн, Чк, Дн.

### Чисельність та структура популяцій

Трапляється дуже рідко, поодинокі: р. Горинь, окол. с. Степань Сарненського р-ну Рівненської обл.; р. Дніпро, окол. м. Києва та Канівський заповідник; р. Пд. Буг, окол. м. Вінниця; р. Дніпро, окол. м. Дніпропетровська,

Дніпропетровської обл. Спостерігається тенденція до зникнення.

### Причини зміни чисельності

Антропогенне забруднення річок.

### Умови місцезростання

В обростаннях каміння, деревини та двостулкових молюсків, на піщаних обмілинах річок, переважно зі швидкою течією та чистою водою. Олігосапробіонт.

### Загальна біоморфологічна характеристика

Слань 7–10 см до 2 м, однорічна, кущикоподібна, багатоосьова, чорно- або оливково-зелена (у висушеному стані пурпурово-фіолетова). Осьові нитки розгалужені рясно,

асимілюючі — майже нерозгалужені. Слизова піхва оточує осьову частину слані та основи асимілюючих ниток. Розмножується нестатевим шляхом (моноспорами — моноспорангії поодинокі, трапляються досить рідко, моноспори спочатку кулясті, при дозріванні — грушоподібні).

### Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Вид занесений до ЧКУ (1996). Охороняється в Канівському ПЗ. Необхідне створення альгорезерватів у межах акваторій, де розвивається вид та контролювати стан популяцій.

### Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

### Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

### Основні джерела інформації

Гаухман, 1948; Мошкова, 1970; Мошкова, Фролова, 1983; Топачевський, 1946; ЧКУ, 1996; *Algae of Ukraine...*, 2006.



Автор: П.М. Царенко  
Малюнок: Т.М. Немеровська

## КАЛІТАМНІОН ЗЕРНИСТИЙ

*Callithamnion granulatum* (Ducluz.) C. Agardh

Родина керамієві — Ceramiaceae.

**Природоохоронний статус виду**  
Вразливий.

**Наукове значення**  
Рідкісний вид із ареалом, що зменшується.

**Ареал виду та його поширення в Україні**  
Характеризується середземноморським та індо-атлантичним ареалом, трапляється вздовж чорноморських берегів Грузії, Росії, Румунії, України, Туреччини, в Середземному морі, Атлантичному (Пн. Європа та Пн. Америка) та Індійському (Пд. Африка) океанах. Нижньобореальний вид. Чорноморські прибережнокримські локалітети. Адм. регіони: Хс, Кр.

**Чисельність та структура популяцій**  
Популяції локальні, невеликі. Севастопольська затока, Пд. берег Криму, Чорноморський, Карадазький заповідники та заповідник «Мис Март'ян». Спостерігається тенденція до скорочення чисельності.

**Причини зміни чисельності**  
Антропогенне навантаження (евтрофування).



### Умови місцезростання

На камінні та водоростях в псевдоліторалі та субліторалі.

### Загальна біоморфологічна характеристика

Кущики 2–8 см заввишки та 200–600 мкм завтовшки при основі. Слань ниткоподібна, моносифонова, члениста, з щільною дискподібною основою чи розгалуженими в місці прикріплення нитками. Основні гілки розгалужені дихотомічно та покриті корою, на якій розвиваються короткі, грубоволоскоподібні правильно спіралеподібно-почергово розташовані та дихотомічно розгалужені гілочки, що зібрані на верхівках в пучечки з волоскоподібними закінченнями. Довжина клітин слані в 1,5–3 рази більша

за ширину. Тетраспоровангії багаточисельні, поодинокі, розміщені в пазухах вилчато розгалужених гілочок. Цистокарпи крупні, сферичні, парні.

### Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Охороняється у Чорноморському БЗ, ПЗ Карадазькому та «Мис Март'ян» ПЗ. Необхідне покращення стану морських екосистем, безпосередньої очистки річних та господарсько-побутових стоків, обмеження господарської діяльності на шельфі та організація альгорезерватів у межах акваторій, де розвивається вид.

### Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

### Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

### Основні джерела інформації

Зинова, 1967; Калугина–Гутник, 1975; Маслов и др., 1998; Ткаченко, Маслов, 2002; Algae of Ukraine..., 2006.

Автори: І.І. Маслов, П.М. Царенко  
Малюнок: Т.М. Немеровська